

Чорнобиль:

чорний спомин, вічний біль

Медіа-огляд видань до Дня вшанування учасників
ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС

Жодна подія після Другої
світової війни
не зачепила за живе стільки
людей в Європі,
як вибух 4-го реактора
Чорнобильської АЕС.

Чудовими краєвидами, щедрими на врожаї садами, прекрасними лісами славилась чорнобильська земля. Та лише — до жахливої позначки, до радіаційної межі, проораної квітневої ночі 1986-го. Звідтоді ця земля стала називатись зоною — скаліченою, непридатною для життя місцевістю. І якщо від атомної катастрофи здригнулись серця всіх землян, то слово «зона» не перестає боліти у цих серцях вже тридцять років і ще надовго лишиться в пам'яті людства.

Аварія на Чорнобильській АЕС стала новою віхою відліку в історії атомної енергетики, показала, наскільки небезпечна позбавлена контролю сила атома і як неймовірно важко вгамувати її.

*Ти відомий сьогодні кожному —
Не ім'ям своїм, а бідною.*

*Тою вулицею порожньою
Понад прип'ятською водою...
Мій Чорнобиль!*

*Зелений пагорбе!
У якому ти жив сторіччі!
Запеклись перестиглі ягоди,
Наче кров, на твоїм обличчі.*

Білий І. «Ти відомий сьогодні кожному»

Пропонуємо Вашій увазі бібліографічний медіа-огляд видань про найбільшу техногенну катастрофу ХХ століття. В огляді представлено видання, зміст яких розкриває причини та наслідки аварії на Чорнобильській АЕС, а також спогади тих, хто першими вступили в двобій з полум'ям та радіаційним монстром і ціною свого здоров'я та життя врятували світ. Про них, що стали символом мужності й героїзму, ми збережемо світлу пам'ять. Велика Вам подяка й низький доземний уклін!

Нехай дзвони Чорнобиля відгукнуться в душах кожного з нас співчуттям і милосердям.

Біль і тривоги Чорнобиля / упоряд.
Ю. В. Сафонов ; ред. М. М. Сорока. —
Київ : Київська правда, 2006. — 287 с.

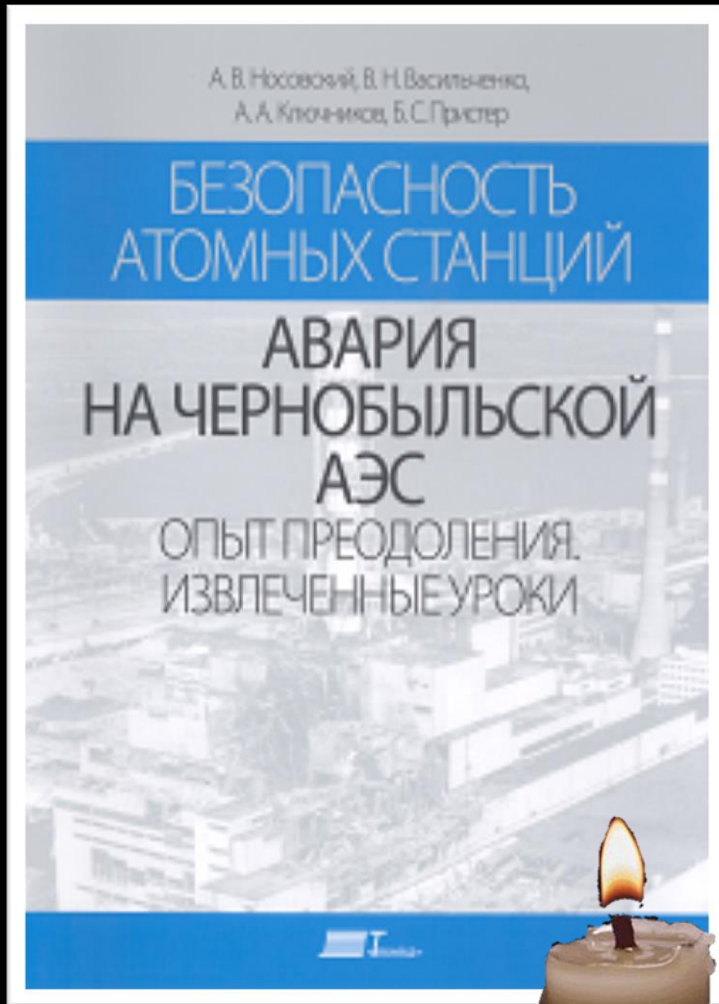
Це видання — колективна розповідь про найбільшу техногенну катастрофу в історії людства, з часу якої минуло вже три десятки літ. Автори, що були безпосередніми свідками і учасниками ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, діляться своїми спогадами про тривожні для України й усього світу дні весни і літа 1986 року, розмірковують над долями чорнобильців, болючими проблемами відчуженої тридцятикілометрової зони і самої станції, розглядають і прогнозують розвиток ситуації навколо ЧАЕС.

Розповідь доповнена фотосюжетами про подолання наслідків Чорнобильської трагедії.

Авария на Чернобыльской АЭС :
Опыт преодоления. Извлеченные
уроки / А. В. Носовский [и др.] ;
ред. А. В. Носовский. — Київ :
Техніка, 2006. — 264 с. —
(Безопасность атомных станций).

У книзі, присвяченій 20-й річниці аварії на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС, представлені історія будівництва станції, причини аварії, її наслідки, заходи щодо їх ліквідації. Описано сучасний стан справ зі зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС. перетворенню об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему. Обговорено майбутнє майданчика і зони відчуження Чорнобильської ДОС.

Для фахівців атомних електричних станцій, наукових і інженерно-технічних працівників, служб протиаварійного реагування та надзвичайних ситуацій, а також широкого кола читачів.

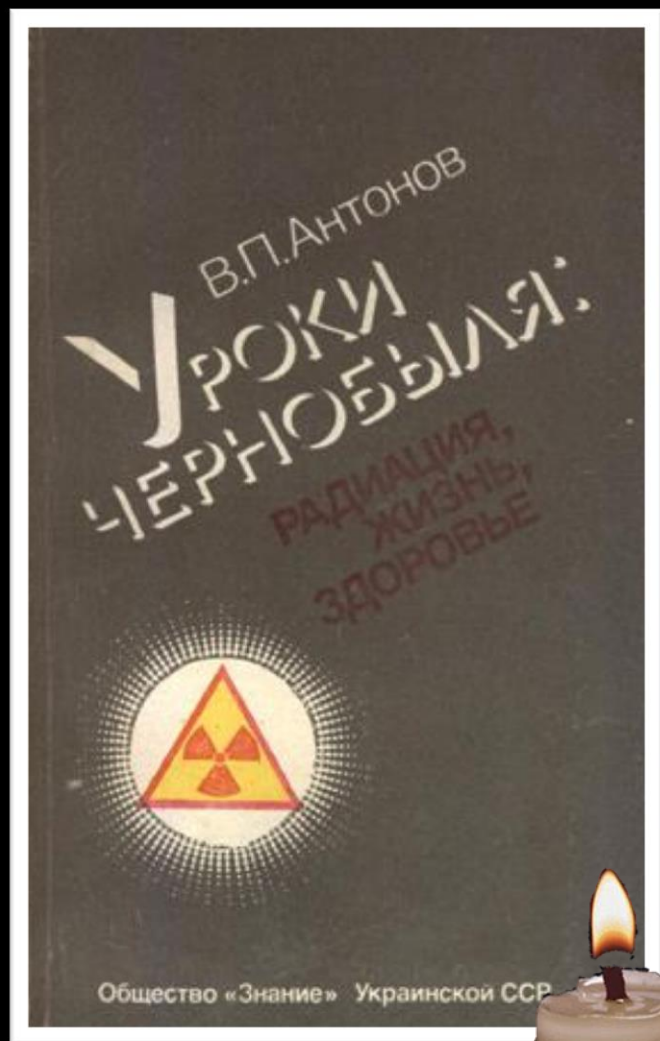

Скляр В. Ф. Завтра был Чернобыль+ / В. Ф. Скляр. — Киев : ННЦ ИАЭ, 2011. — 286 с.

Перевидання книги спогадів міністр енергетики і електрифікації УРСР Віталія Федоровича Склярова, що побачила світ у 1991 році. Своєрідний «погляд зсередини» активного учасника ліквідації аварії на ЧАЕС доповнений бесідами з видатними державними та політичними діячами, керівниками НАН України і енергетичної галузі, що дозволило глибоко і всебічно розглянути проблеми Чорнобиля в контексті його минулого, сьогодення і майбутнього.

Видання розраховане на широке коло читачів, усіх, хто прагне глибше пізнати історію України.

Антонов В. П. Уроки Чернобыля : радиация, жизнь, здоровье : научно-популярное издание / В. П. Антонов. — Киев : Знание, 1989. — 111 с. : ил.

У книзі надано аналіз, оцінка й прогнози медико-біологічних наслідків Чорнобильської аварії. Розглядаються проблеми стресу, з якими недостатньо знайомі не тільки широкі верстви населення, але й багато вчених, громадські діячі, медичні працівники. Це — одна з причин стійкості радіофобічних стресів, наслідки яких можуть виявитися більш несприятливими, ніж радіаційні.

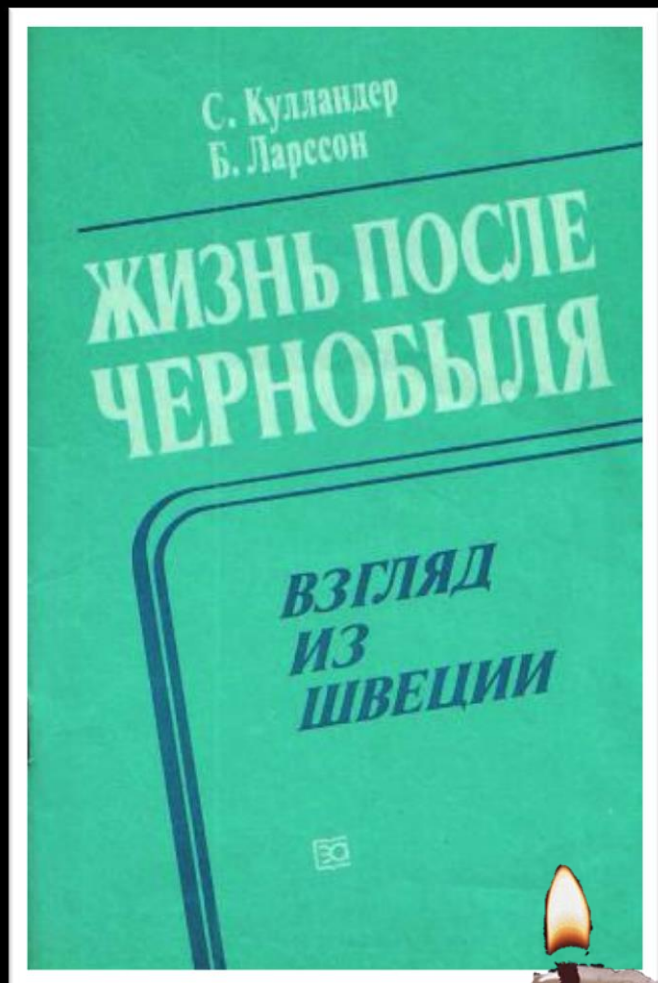
Видання розраховане на медичну та педагогічну громадськість, лекторів і пропагандистів, широке коло читачів.

Чернобыльская катастрофа :
[монография] / Нац. акад. наук
Украины ; гл. ред. В. Г. Барьяхтар. —
Киев : Наук. думка, 1995. — 559 с. : ил.

Дане видання — колективна праця вчених і фахівців багатьох організацій і установ України, які брали безпосередню участь у ліквідації аварії, а в наступні роки проводили практичні заходи та наукові дослідження, спрямовані на пом'якшення її наслідків. У ньому висвітлено хронологію катастрофи та подано аналіз ефективності робіт по її локалізації, викладені причини і масштаби катастрофи, а також наданий аналіз пов'язаних з нею екологічних і соціально-економічних наслідків. Особливий інтерес представляють дані про біологічні ефекти постійного поєднання зовнішнього і внутрішнього радіаційного впливу на організм рослин, тварин і людини.

Для фахівців в області ядерної фізики, геохімії, геології, біології, медицини; становить інтерес і для широкого кола читачів.

Кулландер С. Жизнь после Чернобыля. Взгляд из Швеции : научно-популярное издание / С. Кулландер, Б. Ларсон ; ред. пер. Ю. В. Кузнецов. — Москва : Энергоатомиздат, 1991. — 48 с. : ил.

В виданні подано об'єктивну й добре аргументовану оцінку впливу на природні екосистеми і людини двох великомасштабних способів отримання енергії — використання енергії ділення атомних ядер (атомна енергетика) й спалювання викопного органічного палива (теплоенергетика). На наочних прикладах доведено перевагу в екологічному плані атомної енергетики над тепловою нині і для майбутніх поколінь.

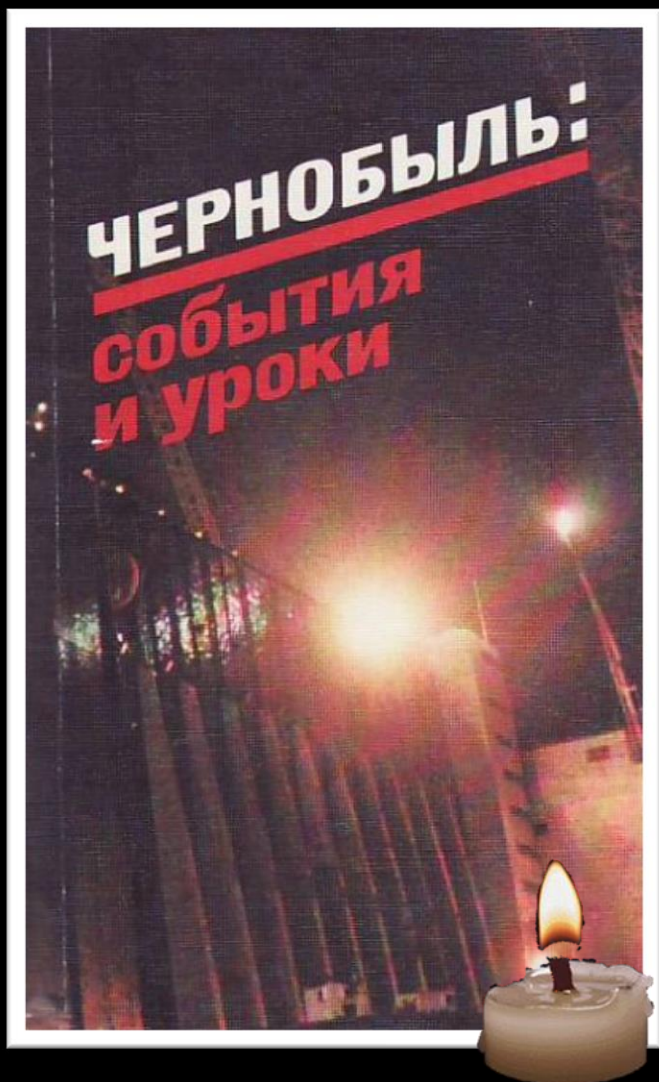
Видання розраховано на широке коло читачів.

Иллеш А. В. Репортаж из Чернобыля : записки очевидцев, комментарии, размышления / А. В. Иллеш, А. Е. Пральников. — 2-е изд., испр. и доп. — Москва : Мысль, 1988. — 169 с.

Книга розповідає про аварію на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС в кінці квітня 1986 р. та про ліквідацію її наслідків. Журналісти були в числі перших відряджені газетою «Известия» і протягом півроку працювали там. Їх репортажі і стали основою цієї книги. Чорнобильська аварія — подія, що схвилювала всю планету. Тому в книзі знайшли своє відображення висновки українських, російських і міжнародних експертів і організацій щодо того, що сталося, подальшого розвитку атомної енергетики, її безпеки для життя людини.

Видання розраховано на широке коло читачів.

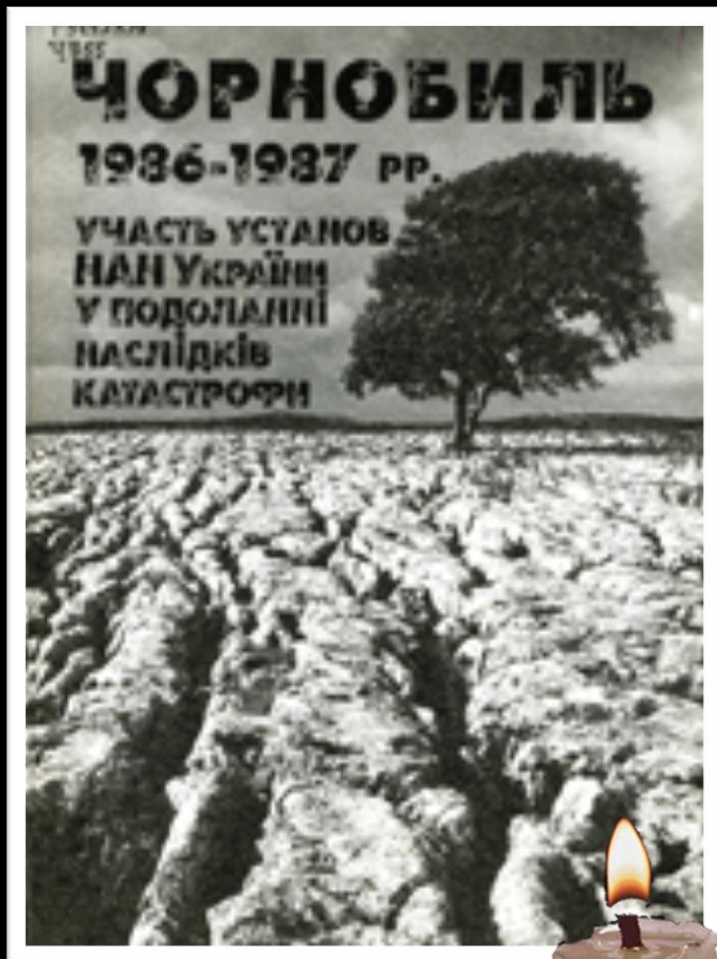

Возняк В. Я. Чернобыль: события и уроки : вопросы и ответы / В. Я. Возняк, А. П. Коваленко, С. Н. Троицкий. — Москва : Политиздат, 1989. — 278 с. : ил.

У довіднику подано інформацію з питань, пов'язаних з аварією на Чорнобильській АЕС. В основу відповідей покладені висновки Урядової комісії, що розслідувала причини аварії і організуючою роботи по ліквідації її наслідків, а також доповідь радянської сторони на нараді експертів МАГАТЕ.

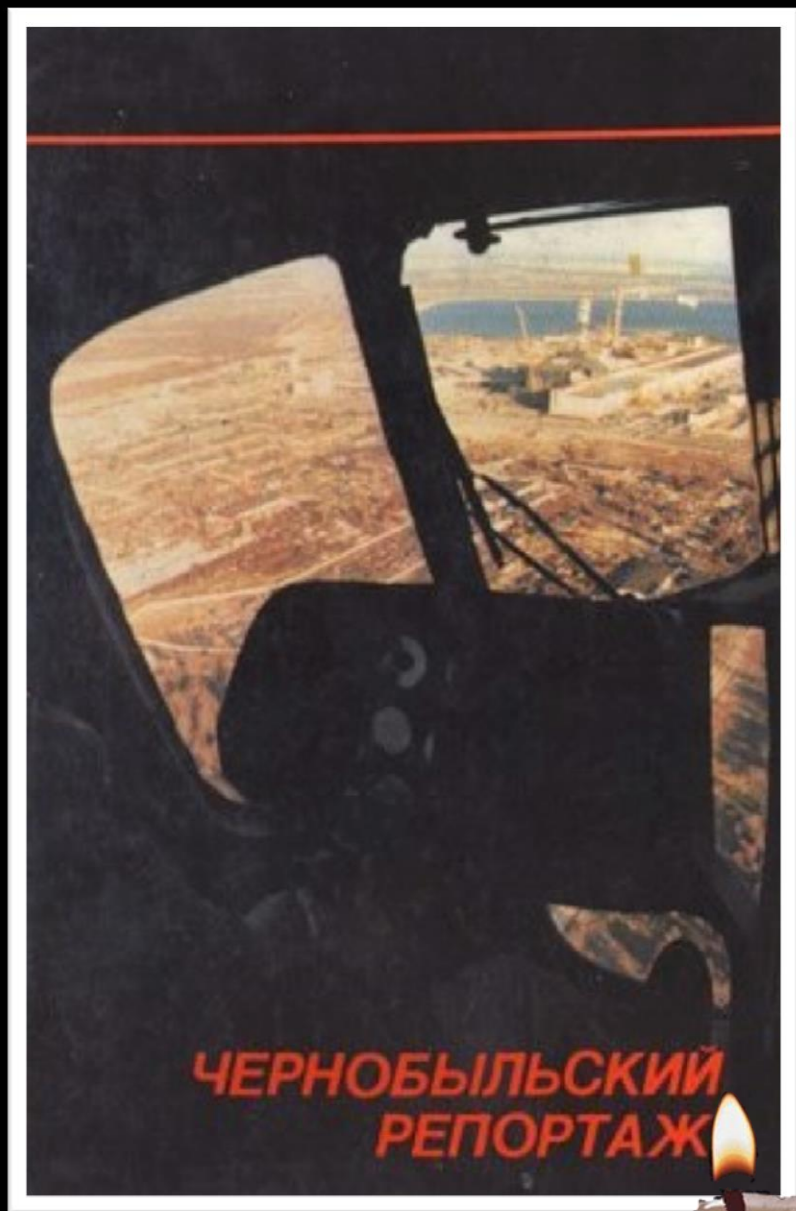
Видання ілюстроване. Розраховано на широке коло читачів.

Чорнобиль, 1986–1987 рр. : участь установ НАН України у подоланні наслідків катастрофи / уклад.: В. Д. Новіков [та ін.] ; редкол.: А. П. Шпак [та ін]. — Київ : Академперіодика, 2005. — 491 с.

У другій книзі видання чорнобильських хронік 1986–1987 рр. подано матеріали про конкретну участь установ НАН України в подоланні наслідків катастрофи. Показано, що внесок українських учених у приборканні «мирного атома» Чорнобиля був не тільки вагомим, але у багатьох випадках — вирішальним. Розглянуто, як започатковувалися і формувалися нові наукові напрями, що були актуалізовані аварією на ЧАЕС, та в розробці яких сьогодні беруть активну участь установи НАН України.

Книга призначена для фахівців, історіографів та широкого читацького загалу.

Чернобыльский репортаж :
фотоальбом / худож.-
сост. Н. Д. Еремченко,
Ю. Г. Новиков. — Москва :
Планета, 1988. — 130 с. : ил.

У книзі представлено дуже багато фотографій. Вони — документ тієї події, що вже стало історією, але ще не втратило гостроту болю. Для всіх нас Чорнобиль висвіталив висоту подвигу і одночасно чиновницького «світорозуміння», найвищий злет розуму і одночасно ницість рутини і все боязні, глибину людського співчуття і підлість боягузливого втечі.

Книга ця — документальна, фотографії зроблені на місці подій, текст написаний людьми, які вбачали все це на власні очі.

Гусев О. П. 25 років віч-на-віч з «Чорнобилем» : документально-публіцистичний твір / О. П. Гусев ; гол. ред. Б. Олійник. — Київ : Золоті ворота, 2011. — 624 с. : іл.

У книзі Олега Петровича Гусева, заслуженого журналіста України, учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, йдеться про боротьбу ліквідаторів за живучість атомної станції після вибуху у квітні 1986 року на 4 енергоблоці, перебіг подій, пов'язаних з діяльністю і закриттям цього аварійного ядерного об'єкту підвищеної небезпеки наприкінці 2000 року, подальших дій вже у ХХІ ст.

Видання розраховано на широке коло читачів.

Барабой В. А. От Хиросимы до Чернобыля / В. А. Барабой. — Киев : Наук. думка, 1991. — 122 с. : ил. — (Чернобыль).

Книга знайомить читача з основними досягненнями радіобіології в розкритті закономірностей дії іонізуючої радіації на клітину й організм, віддалених генетичних наслідків опромінення, особливостей дії радіації в малих дозах, а також механізмів захисту від променевих уражень. Докладно висвітлюються трагічні наслідки вибухів американських ядерних бомб над японськими містами: Хіросімою та Нагасакі в 1945 р. і аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 р. Вперше в доступній формі аналізуються подібність і відмінності цих подій, небезпеки, пов'язані з тривалим впливом на людей іонізуючої радіації.

Для фахівців з радіаційної біології та медицини, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

26 квітня у пам'яті українського народу — це день чорнобильського лиха, болю, суму й перестороги, забути його чи викреслити із пам'яті нації — неможливо.

Чорнобильська зона — нема там життя.
Чорнобильська зона пливе в небуття.
Одне в нас завдання — не дати нікому
Створить ще на світі десть прокляту зону.

Іващук Ірина

Наш низький уклін, довічна вдячність усім тим, хто ризикуючи своїм здоров'ям і життям, брав участь у ліквідації наслідків аварії, відроджував і продовжує відроджувати до нового життя обпалену радіацією землю.

Мирний атом повинен жити.

Атомна енергетика, зазнавши важких уроків Чорнобиля та інших аварій, продовжує розвиватися, максимально забезпечуючи безпеку й надійність. Атомні станції виробляють електроенергію найбільш екологічно чистим способом. Якщо люди будуть відповідально і грамотно ставитися до експлуатації АЕС, то майбутнє — за ядерною енергетикою.

З представленими в бібліографічному медіа-огляді виданнями

Ви можете ознайомитися в бібліотеці НТУ «ХПІ».

**Детальніша інформація про місце знаходження книг в
електронному каталозі НТБ на сайті**

<http://library.kpi.kharkov.ua/>

Презентацію підготувала завідувач НМБ НТБ НТУ «ХПІ»

Костроміна С. В.

**Відгуки, побажання та пропозиції про співпрацю надсилайте
на адресу bibl@kpi.kharkov.ua**

**При підготовці презентації використані матеріали з фонду
НТБ НТУ «ХПІ» та ресурси Інтернет.**

